

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 176/2025-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **EOS KSI Slovensko, s.r.o.**, Prievozská 2, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpenej Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 237/2021 z 30. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo 237/2021 z 30. marca 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka si v (pôvodnom) konaní vedenom pred Okresným súdom Svidník (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5C/230/2014 (ďalej len „pôvodné konanie“) ako žalobkyňa proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spotrebiteľ“) podanou žalobou uplatnila nárok na zaplatenie 5 976,15 eur s príslušenstvom (z titulu postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s., na sťažovateľku). Túto žalobu okresný súd zamietol rozsudkom č. k. 5C/230/2014-182 z 21. februára 2018. Po podaní odvolania sťažovateľkou bol rozsudok o zamietnutí žaloby potvrdený rozsudkom odvolacieho Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24Co/78/2018-216 zo 16. októbra 2018.

3. Sťažovateľka ďalej uviedla, že dôvodom zamietnutia jej žaloby bolo neunesenie dôkazného bremena z jej strany, konkrétne nepreukázanie splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). Okresný súd konštatoval, že nebolo preukázané, že by pôvodný veriteľ zaslal pred postúpením pohľadávky na sťažovateľku spotrebiteľovi písomnú výzvu, a preto nebola daná aktívna legitimácia sťažovateľky ako žalobkyne v danej veci. Pre nedostatok aktívnej legitimácie sťažovateľky ňou podanú žalobu zamietol. Následne aj odvolací krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku uviedol, že sťažovateľka v konaní nepreukázala, že jej právny predchodca písomne vyzval spotrebiteľa na plnenie dlžných splátok. Podľa sťažovateľky však z tejto skutočnosti nie je možné automaticky vyvodit', že došlo k porušeniu § 92 ods. 8 zákona o bankách zo strany banky, ktorá na sťažovateľku postupovala svoju pohľadávku, a už vôbec nie to, že by zo strany sťažovateľky došlo k akémukoľvek porušeniu práv a povinností spotrebiteľa, keďže jej ako postupníkovi uvedené ustanovenie neukladá žiadnu povinnosť.

4. V dôsledku zamietnutia žaloby sťažovateľky v pôvodnom konaní sa následne spotrebiteľ žalobou zo 16. mája 2019 podanou na okresnom súde domáhal, aby súd zaviazal sťažovateľku ako žalovanú zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur. Svoju žalobu spotrebiteľ odôvodnil práve zamietnutím pôvodnej žaloby sťažovateľky pre nepreukázanie jej aktívnej procesnej legitimácie v dôsledku neunesenia dôkazného bremena spočívajúceho v preukázaní splnenia zákonom o bankách požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok.

5. Ako prvoinštančný súd vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 3Csp/50/2019-49 z 23. januára 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Ním uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť spotrebiteľovi primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a zaplatiť súdny poplatok, zároveň spotrebiteľovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Sťažovateľka k tomu dodala, že okresný súd dospel k záveru, že preukázateľne porušila právo spotrebiteľa a dôsledkom tohto porušenia práva je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia okresný súd prihliadol najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy spotrebiteľa tým, že znášal stav právnej neistoty. Opätovne poukázala na to, že jej nie je zrejmé, aké právo mala porušiť, pretože ak malo podľa súdu dôjsť k porušeniu § 92 ods. 8 zákona o bankách, tak z tohto ustanovenia sťažovateľke nevyplývajú žiadne povinnosti, a teda ich ani nemohla porušiť a zároveň jej nie je ani zrejmé, na základe akého ustanovenia by mala zodpovedať za takéto prípadné porušenie iným subjektom (bankou).

6. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 18CoCsp/20/2020-94 z 23. septembra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a spotrebiteľovi priznal nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd okrem iného uviedol, že podaním žaloby v pôvodnom konaní proti spotrebiteľovi došlo k porušeniu práv a povinností ustanovených v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a sťažovateľka vyvolaním pôvodného konania nie nevýznamnou mierou participovala na zásahu do jeho práv, ktoré pre ňu skončilo neúspechom v dôsledku nerešpektovania kritérií postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

7. Rozsudok krajského súdu sťažovateľka napadla dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd napadnutým rozsudkom jej dovolanie zamietol ako nedôvodné. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že odvolací súd sa vo svojom rozsudku dostatočne vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky. Argumentoval, že krajský súd uviedol právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory a odvolal sa na relevantnú dovolaciu prax. Tiež poukázal na to, že vychádzal predovšetkým z pôvodného konania pred okresným súdom a odkázal na zodpovednostný vzťah sťažovateľky podľa § 2 písm. u) a § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Upriamil pozornosť na konštatovanie odvolacieho súdu, podľa ktorého sťažovateľka vyvolaním súdneho konania nie nevýznamnou mierou participovala na zásahu do práv spotrebiteľa, pričom toto súdne konanie pre ňu skončilo neúspechom v dôsledku nerešpektovania kritérií postúpenia bankovej pohľadávky (podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách). Doplnil, že odvolací súd sa vyjadril aj k výške požadovanej sumy finančného zadosťučinenia. Preto dospel v tejto časti k záveru, že myšlienkový postup odvolacieho súdu je v rámci odôvodnenia jeho rozhodnutia dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním a tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Pokiaľ ide o sťažovateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, argumentoval tým, že dovolací súd sa v čase po podaní tohto dovolania sťažovateľky už zaoberal otázkou o rozsahu zodpovedných subjektov podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a túto vyriešil rozsudkom sp. zn. 7Cdo/80/2020 z 24. augusta 2022. Toto rozhodnutie bolo aj publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/22 pod R 47/2022. Uviedol, že z dikcie schválenej právnej vety už uvedeného rozhodnutia okrem iného vyplýva, že zodpovedným subjektom v prípade, ak zmluva o postúpení pohľadávky bola neplatná pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona o bankách, môže byť veriteľ (postupca) alebo veriteľ (postupník). Dovolací súd zároveň poukázal aj na závery uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 97/2021 z 25. februára 2021, v ktorom ústavný súd odobril právne závery, ktorými bolo žalobcovi (spotrebiteľovi) priznané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vo vzťahu k veriteľovi (postupníkovi) napriek tomu, že tento namietal, že nie je pasívne vecne legitimovaný v spore (obdobne ako to namieta v tomto prípade sťažovateľka, pozn.). Tiež odkázal na svoje ďalšie rozhodnutie pod sp. zn. 3Cdo/31/2020 z 25. mája 2022, podľa ktorého záverov splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúce právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa. Na základe všetkého uvedeného preto dovolací súd dospel k záveru, že ak si sťažovateľka v pôvodnom konaní neúspešne uplatnila spotrebiteľskú pohľadávku proti spotrebiteľovi, a dôvod jej neúspechu spočíval v nepreukázaní aktívnej vecnej legitimácie v dôsledku nedodržania zákonných podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, potom nesie prípadnú zodpovednosť voči spotrebiteľovi v súvislosti s požadovaným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pôvodný veriteľ (teda banka) alebo ten, na koho bola spotrebiteľská pohľadávka postúpená.

II. Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka uviedla, že v pôvodnom konaní sa domnievala, že podmienky na platné postúpenie pohľadávky boli splnené, pričom vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že neuniesla dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, avšak zároveň nedošlo k vysloveniu porušenia žiadneho konkrétneho spotrebiteľského práva. V tejto súvislosti vyslovila svoj nesúhlas s postupom súdov (vrátane najvyššieho súdu a jeho napadnutého rozsudku), keď napriek tomu v konaní o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia považovali uvedené za konštatovanie porušenia práv spotrebiteľa. Takýmto posúdením podľa nej došlo k vyjadreniu postoja, podľa ktorého je akékoľvek uplatnenie si práva na súde zásahom do práv protistrany. Podľa sťažovateľky nie je v súlade s jej právom na súdnu ochranu, ak sa v pôvodnom konaní neúspešne domáhala priznania nároku na zaplatenie, pričom len na základe jej neúspechu je následne povinná spotrebiteľovi zaplatiť primerané finančné zadost'učinenie. Porušenie svojich práv vidí aj v tom, že súd nedostatočne skúmal, či došlo k porušeniu spotrebiteľských práv, resp. k ich úspešnému uplatneniu. Namietala, že napadnutý rozsudok je v rozpore s predchádzajúcim rozhodnutím najvyššieho súdu pod sp. zn. 1Cdo/107/2021 z 28. februára 2023. Argumentovala tiež, že pokiaľ bolo v konaní o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia konštatované, že postupca svojim konaním porušil povinnosť odbornej starostlivosti pri postúpení pohľadávky, s čím sa však nestotožňuje, takéto porušenie by bolo nezávislé od samotného porušenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. V takomto prípade neboli splnené predpoklady podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože porušenie uvedenej povinnosti nebolo úspešne uplatnené a ani konštatované v súdnom rozhodnutí. Preto ak by aj bolo možné hovoriť o úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti zo strany spotrebiteľa, potom ide len o uplatnenie vo vzťahu k pôvodnému veriteľovi, a nie vo vzťahu k sťažovateľke, ktorá žiadnu povinnosť, resp. právo neporušila. Tiež namieta, že spotrebiteľovi bolo priznané primerané finančné zadost'učinenie napriek tomu, že nesplatil ani istinu svojho pôvodného záväzku a za svojvoľne považuje tiež určenie výšky sumy finančného zadost'učinenia. Podľa sťažovateľky zákonodarca § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nasledoval to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej obrany spotrebiteľa bol automaticky vznik jeho nároku na finančné zadost'učinenie.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

10. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach

a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody (I. ÚS 200/2023).

11. K zákonnej povinnosti všeobecných súdov náležite a presvedčivo odôvodniť ich rozhodnutia ústavný súd už v minulosti judikoval, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 57/2019). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

12. Pretože je sťažovateľke odôvodnenie napadnutého rozsudku dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste nebude opakovane detailne rozoberať (keď jeho podstatné závery už zhrnul v bode 7 tohto uznesenia).

13. Ústavný súd v súvislosti s odôvodnením napadnutého rozsudku poukazuje na to, že najvyšší súd ako súd dovolací sa jednak ústavne konformným spôsobom vysporiadal s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, keď aj reálne preskúmal dostatočnosť a udržateľnosť (vzhľadom na jeho obsah aj rozsah) samotného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Zároveň, na čo je potrebné zvlášť poukázať, dovolací súd vo vzťahu k najpodstatnejším námietkam sťažovateľky [dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP] uplatneným aj v tejto ústavnej sťažnosti (spočívajúcim primárne v namietaní nesprávnej aplikácie príslušných právnych predpisov – zákona o bankách v súvislosti so zákonom o ochrane spotrebiteľa) a ohľadom jej ne/zodpovednosti za vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi (v dôsledku neúspešného uplatnenia si na ňu postúpenej pohľadávky proti spotrebiteľovi) jasne a presvedčivo argumentoval jednak závermi z vlastnej rozhodovacej praxe (praxe dovolacieho súdu), ale aj (a najmä) s poukazom na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na závery uvedené vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. II. ÚS 97/2021 z 25. februára 2021. Aj v danom prípade totiž bolo namietané, že spotrebiteľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie „len“ na základe toho, že v predchádzajúcom súdnom konaní bola proti nemu neúspešne podaná žaloba zo strany žalobcu, ktorým bol postupník. Ústavný súd tu vyslovil záver, že takýto postup neodporuje základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd tak už v rámci svojej rozhodovacej praxe posudzoval ústavnú súladnosť postupu, v rámci ktorého je predpokladom na úspešné uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľom „len“ predchádzajúca neúspešná žaloba veriteľa (ako v danom prípade sťažovateľky ako postupníka) proti spotrebiteľovi. Nie je teda nevyhnutným predpokladom jeho priznania vyslovenie porušenia žiadneho konkrétneho spotrebiteľského práva. A zároveň ako ústavnoprávne súladné posúdil aj to, že zodpovednosť za vyplatenie finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi je v takomto prípade

na postupníkovi, teda v danom prípade na sťažovateľke. Závery napadnutého rozsudku tak korešpondujú s tým, čo už v obdobnej veci vyslovil ústavný súd. Pričom ani v prípade tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľky nemal ústavný súd dôvod odkloniť sa od svojej skoršej rozhodovacej praxe.

14. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ako celku tak s poukazom na uvedené podľa posúdenia ústavného súdu nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti, alebo že by ním dovolací súd odignoroval podstatu uplatnených námietok sťažovateľky. Ústavný súd preto nevzhliadol dôvod na konštatovanie porušenia sťažovateľkou namietaných práv podľa ústavy a dohovoru.

15. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

16. Ústavný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, že ani skutočnosť, že sa s názorom všeobecného súdu vo všeobecnosti nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 113/2022). Vzhľadom na už uvedené tak ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu